

III. ACTUALITATE LEGISLATIVĂ

• ABSTRACT

In May 2022, several legislative acts were published in the Official Journal, among which we mention: Law no. 140/2022 on some protection measures for people with intellectual and psychosocial disabilities and amendment of some normative acts; The ECHR judgment of 2 November 2021 in the case of T. v. Romania (Application no. 35.366/15); GEO no. 64/2022 on the adjustment of prices and the value of general estimates in projects financed by non-reimbursable external funds.

Moreover, in May, several legislative acts were amended, among which: Code of Civil Procedure; GEO no. 80/2013 on judicial stamp duties; Civil Code; Code of Criminal Procedure; GEO no. 195/2002 on traffic on public roads; Law on notaries public and notarial activity no. 36/1995.

Also, the ECHR judgment of 16 November 2021 in the case of M. v. Romania (Application No 31.611/18) was also published in the Official Gazette of May.

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ – MODIFICĂRI (LEGEA NR. 140/2022)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (rep. în M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015)	Legea nr. 140/ 2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)	– modifică: art. 88, art. 92 alin. (1), art. 155 alin. (1) pct. 7, art. 187 alin. (1) lit. a) pct. 2, art. 226, art. 315 alin. (1) pct. 4, art. 320, art. 412 alin. (1) pct. 2, art. 509 alin. (1) pct. 7, art. 511 alin. (1) pct. 7, art. 688 alin. (3), art. 762 alin. (8), art. 816, art. 840 alin. (2), art. 860 alin. (2), art. 918 alin. (2), art. 919 alin. (2),

		<p>art. 921 alin. (1), art. 930 alin. (2), art. 931 alin. (2), denumirea titlului II din cartea a VI-a, art. 936, art. 937, art. 938, art. 939, art. 940, art. 941, art. 943, art. 982 alin. (2), art. 1079 pct. 4, art. 1081 alin. (2) pct. 1;</p> <p>– introduce: art. 155 alin. (1) pct. 7¹, art. 315 alin. (3), cartea a VI-a: cap. I, cartea a VI-a, titlul II: cap. I: art. 943¹-943⁷;</p> <p>– abrogă: art. 942.</p>
--	--	--

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/ 2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative**, care modifică, printre alte acte normative, și **Codul de procedură civilă**.

Astfel, în cele ce urmează, redăm cele mai importante modificări aduse Codului de procedură civilă.

Art. 81 alin. (2)

Vechea reglementare

„(2) Actele procedurale de dispoziție prevăzute la alin. (1), făcute în orice proces de reprezentanții minorilor, ai persoanelor puse sub interdicție și ai dispăruților, nu vor împiedica judecarea cauzei, dacă instanța apreciază că ele nu sunt în interesul acestor persoane”.

Noua reglementare

La articolul 81, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Actele procedurale de dispoziție prevăzute la alin. (1), făcute în orice proces de reprezentanții minorilor, ai persoanelor care beneficiază de tutelă specială și ai dispăruților, nu vor împiedica judecarea cauzei, dacă instanța apreciază că ele nu sunt în interesul acestor persoane”.

Art. 88

Vechea reglementare

„Mandatul nu încetează prin moartea celui care l-a dat și nici dacă acesta a devenit incapabil. Mandatul dăinuiește până la retragerea lui de către moștenitori sau de către reprezentantul legal al incapabilului”.

Noua reglementare

Articolul 88 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Mandatul nu încetează prin moartea celui care l-a dat și nici în cazul în care cu privire la acesta a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială. Mandatul dăinuiește până la retragerea lui de către moștenitori sau, în cazul celui cu privire la care a fost instituită tutela specială, de către reprezentantul legal al acestuia.

(2) În cazul mandantului care beneficiază de consiliere judiciară, mandatul poate fi retras de către persoana ocrotită, cu încuviințarea tutorelui acesteia”.

Art. 92 alin. (1)**Vechea reglementare**

„(1) Procurorul poate porni orice acțiune civilă, ori de câte ori este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție și ale dispăruților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege”.

Noua reglementare

La articolul 92, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul poate porni orice acțiune civilă, ori de câte ori este necesar, pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială și ale dispăruților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege”.

Art. 226**Vechea reglementare**

„În cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu. Ținând seama de împrejurările procesului, instanța hotărăște dacă părinții, tutorele sau alte persoane vor fi de față la ascultarea minorului”.

Noua reglementare

Articolul 226 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 226: Ascultarea minorilor și a majorilor puși sub ocrotire

(1) În cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu.

(2) În procesele în care urmează să fie ascultată o persoană care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, ascultarea se va face în camera de consiliu, dacă instanța apreciază că este în interesul acesteia.

(3) Ținând seama de împrejurările procesului, instanța hotărăște dacă, după caz, părinții, tutorele sau alte persoane vor fi de față la ascultarea celor prevăzuți la alin. (1) și (2)”.

Art. 315 alin. (3)**Noua reglementare**

La articolul 315, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Persoana care beneficiază de consiliere judiciară poate fi ascultată ca martor, însă instanța va ține seama, la aprecierea depoziției sale, de situația ei specială”.

Art. 320**Vechea reglementare**

„Copiii care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei care sunt lipsiți de discernământ în momentul audierii, fără a fi puși sub interdicție, pot fi ascultați, fără jurământ, însă instanța le va atrage atenția să spună adevărul și va ține seama, la aprecierea depoziției lor, de situația lor specială”.

Noua reglementare

Articolul 320 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 320: Scutirea de jurământ

Copiii care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei care sunt lipsiți de discernământ în momentul audierii, fără a beneficia de consiliere judiciară sau tutelă specială, pot fi ascultați fără jurământ, însă instanța le va atrage atenția să spună adevărul și va ține seama, la aprecierea depoziției lor, de situația lor specială”.

Art. 688 alin. (3)**Vechea reglementare**

„(3) Dacă între moștenitori sunt și minori sau persoane puse sub interdicție judecătorească, executarea silită nu va putea fi pornită decât după numirea reprezentanților sau a ocrotitorilor legali. Dacă însă după o lună de la moartea debitorului sau de la punerea sub interdicție judecătorească nu a fost numit reprezentantul sau ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecătorec va putea cere instanței de executare numirea unui curator special, până la numirea lui, dispozițiile art. 58 aplicându-se în mod corespunzător”.

Noua reglementare

La articolul 688, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă între moștenitori sunt și minori sau persoane care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială, executarea silită nu va putea fi pornită decât după numirea reprezentanților sau a ocrotitorilor legali. Dacă însă după o lună de la moartea debitorului sau de la instituirea consilierii judiciare sau tutelei speciale nu a fost numit reprezentantul sau ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecătorec va putea cere instanței de executare numirea unui curator special, până la numirea lui dispozițiile art. 58 aplicându-se în mod corespunzător”.

Art. 840 alin. (2)**Vechea reglementare**

„(2) În cazul în care se urmărește imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdicție judecătorească, o copie de pe publicația de vânzare a imobilului se comunică și la parchetul de pe lângă instanța de executare”.

Noua reglementare

La articolul 840, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care se urmărește imobilul unui minor sau al unei persoane care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială, o copie de pe publicația de vânzare a imobilului se comunică și parchetului de pe lângă instanța de executare, precum și instanței de tutelă”.

Art. 930 alin. (2)**Vechea reglementare**

„(2) Atunci când este cazul, în cererea de divorț soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului”.

Noua reglementare

La articolul 930, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Atunci când este cazul, în cererea de divorț soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului, cu excepția cazului în care unul dintre aceștia sau ambii beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială”.

Art. 931 alin. (2)**Vechea reglementare**

„(2) Dacă soții nu se învoiesc asupra cererilor accesorii, instanța va administra probele prevăzute de lege pentru soluționarea acestora și, la cererea părților, va pronunța o hotărâre cu privire la divorț, potrivit alin. (1), soluționând totodată și cererile privind exercitarea autorității părintești, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor și numele soților după divorț”.

Noua reglementare

La articolul 931, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă soții nu se învoiesc asupra cererilor accesorii, precum și în situația în care unul dintre aceștia sau ambii beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, instanța va administra probele prevăzute de lege pentru soluționarea acestora și, la cererea părților, va pronunța o hotărâre cu privire la divorț, potrivit alin. (1), soluționând totodată și cererile privind exercitarea autorității părintești, locuința copiilor, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor și numele soților după divorț”.

Art. 942**Vechea reglementare**

„Dacă hotărârea de punere sub interdicție judecătorească a rămas definitivă, instanța de tutelă numește de îndată un tutore pentru ocrotirea celui pus sub interdicție judecătorească, în condițiile prevăzute de Codul civil”.

Noua reglementare

Articolul 942 se abrogă.

Art. 983 alin. (2)**Vechea reglementare**

„(2) Dacă părțile ajung la o înțelegere cu privire la împărțirea bunurilor, instanța va hotărî potrivit înțelegerii lor. Împărțeala se poate face prin bună învoială și dacă printre cei interesați se află minori, persoane puse sub interdicție judecătorească ori dispăruți, însă numai cu încuviințarea prealabilă a instanței de tutelă, precum și, dacă este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal”.

Noua reglementare

La articolul 983, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă părțile ajung la o înțelegere cu privire la împărțirea bunurilor, instanța va hotărî potrivit înțelegerii lor. Împărțeala se poate face prin bună învoială și dacă printre cei interesați se află minori, persoane care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială ori dispăruți, însă numai cu încuviințarea prealabilă a instanței de tutelă, precum și, dacă este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal”.

Art. 1081 alin. (2) pct. 1**Vechea reglementare**

„1. procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei puse sub interdicție judecătorească, cetățean român cu domiciliul în străinătate”.

Noua reglementare

La articolul 1.081 alineatul (2), punctul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1. procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială, cetățean român cu domiciliul în străinătate”.

**O.U.G. NR. 80/2013 PRIVIND TAXELE JUDICIARE
DE TIMBRU - MODIFICĂRI
(LEGEA NR. 140/2022)**

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată (M. Of. nr. 392 din 29 iunie 2013)	Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)	- <i>modifică</i> : art. 29 alin. (1) lit. e).

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative**, care modifică, printre alte acte normative, și **O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată**.

Vă prezentăm, în cele ce urmează, modificarea adusă O.U.G. nr. 80/2013.

Art. 29 alin. (1) lit. e)

Vechea reglementare

„(1) Sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, ordinare și extraordinare, referitoare la: (...)

e) adopție, ocrotirea minorilor, tutelă, curatelă, interdicție judecătorească, asistența persoanelor cu tulburări psihice, precum și la exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin;”.

Noua reglementare

La articolul 29 alineatul (2), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) adopție, ocrotirea minorilor, tutelă, curatelă, consiliere judiciară, tutelă specială, încuviințarea mandatului de ocrotire, asistența persoanelor cu tulburări psihice, precum și la exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin;”.

HOTĂRÂREA CEDO DIN 16 NOIEMBRIE 2021 ÎN CAUZA M. ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI (CEREREA NR. 31.611/18)

De Redacția Pro Lege

Hotărârea CEDO din 16 noiembrie 2021 în cauza M. împotriva României
(Cererea nr. 31.611/18)

Cadrul juridic relevant

- Codul penal;
- Codul de procedură penală.

În M. Of. nr. 525 din 27 mai 2022 s-a publicat **Hotărârea CEDO din 16 noiembrie 2021 în cauza M. împotriva României.**

Vă prezentăm, în continuare, dispozițiile respectivei hotărâri.

„I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 2 din Convenție

20. Reclamantul se plânge de faptul că autoritățile interne nu și-au îndeplinit obligațiile de a cerceta circumstanțele decesului fiului său. Acesta invocă art. 2 din Convenție, care prevede următoarele: (...)

A. Cu privire la admisibilitate

21. Constatând că cererea nu este în mod vădit nefondată și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate în sensul art. 35 din Convenție, Curtea o declară admisibilă.

B. Cu privire la fond

22. Reclamantul susține că cercetarea penală a fost superficială și incompletă și că nu a permis clarificarea tuturor circumstanțelor decesului. Ipoteza sa este că fiul său ar fi putut fi împins în apă în timpul unui conflict cu terți.

23. Guvernul susține că autoritățile interne au efectuat cercetări efective în legătură cu circumstanțele decesului fiului reclamantului. Acestea au luat toate măsurile rezonabile pe care le aveau la dispoziție pentru a stabili circumstanțele decesului: în aceeași zi au fost demarate cercetările din oficiu; organele de cercetare s-au deplasat la fața locului și au întocmit un proces-verbal cu constatările inițiale; a fost efectuată o autopsie; au fost identificați și audiați martori; într-un final, au fost verificate camerele de supraveghere ale microhidrocentralei.

(...)

27. În speță, Curtea constată că, chiar în ziua descoperirii corpului neînsuflețit, 21 mai 2014, au fost demarate imediat cercetările penale, că trei polițiști, inclusiv un expert

criminalist, s-au deplasat la locul înecului și au întocmit un proces-verbal de cercetare la fața locului și au luat primele declarații de martor (supra, pct. 5).

28. Astfel, se poate considera că organele de cercetare penală au acționat imediat din oficiu cu privire la speța în care au fost sesizate. Rămâne de văzut dacă au luat măsurile rezonabile pe care le aveau la dispoziție pentru lămurirea circumstanțelor în care a avut loc decesul fiului reclamantului și pentru identificarea și pedepsirea eventualilor vinovați.

(...)

33. În plus, constată că cercetarea penală a fost afectată de diverse omisiuni în faza sa inițială. În această privință, observă că, în pofida prezenței în rândul organelor de cercetare penală a unui expert criminalist și a descoperirii la locul înecării a mai multor obiecte (supra, pct. 5), organele de cercetare nu au analizat și nici nu au păstrat obiectele de îmbrăcăminte ale fiului reclamantului și obiectele de pescuit considerate a fi fost folosite de victimă în ziua decesului. Cu toate acestea, explorarea oricăror eventuale indicii ar fi putut să confirme ori să infirme argumentul înecării accidentale, contestat de reclamant (supra, pct. 8).

34. Având în vedere aceste elemente, Curtea consideră că organele de cercetare nu s-au ocupat de aspectele din dosar rămase nelămurite la sfârșitul cercetării penale. Prin urmare, nu se poate considera că autoritățile interne au permis stabilirea într-un mod suficient de clar a circumstanțelor care au condus la decesul fiului reclamantului.

35. În consecință, a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

39. Curtea consideră că reclamantul a suferit un prejudiciu moral care nu poate fi reparat prin simpla constatare a încălcării. Având în vedere natura încălcării constatate și circumstanțele cauzei, Curtea, pronunțându-se în echitate, consideră că reclamantului ar trebui să i se acorde suma de 20.000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

40. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Hotărârea Curții:

1. declară cererea admisibilă;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să îi plătească reclamantului, în termen de trei luni, suma de 20.000 EUR (douăzeci de mii de euro) cu titlu de daune morale, care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pentru această sumă;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere”.

CODUL CIVIL - MODIFICĂRI (LEGEA NR. 140/2022)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011; cu modif. și compl. ult.)	Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)	- modifică: art. 44, art. 46, art. 48, art. 164-art. 177; - introduce: art. 41 alin. (1 ¹), art. 42 alin. (3), art. 104 alin. (3)-(5), art. 2.029 ¹ -2.029 ¹⁰ .

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative**, care modifică, printre alte acte normative, și **Codul civil**.

Vă prezentăm, în cele ce urmează, cele mai importante modificări și completări aduse Codului civil.

Art. 44

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 44 se modifică** și va avea următorul conținut:

„Art. 44: Sancțiune

(1) *Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și actele făcute de tutore fără avizul consiliului de familie sau autorizarea instanței*

de tutelă, atunci când acestea sunt cerute de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru încălcarea dispozițiilor legale în materie de capacitate de exercițiu."

Art. 46

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 46 se modifică** și va avea următorul conținut:

„Art. 46: Regimul anulabilității

(1) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, de cel care beneficiază de consiliere judiciară, precum și de ocrotitorul legal sau de consiliul de familie, după caz.

(2) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

(3) Persoana capabilă de a contracta nu poate opune anulabilitatea contractului și nici exercita acțiunea în anulare, însă poate cere menținerea contractului și reducerea sau majorarea propriei prestații, după caz."

Art. 48

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 48 se modifică** și va avea următorul conținut:

„Art. 48: Confirmarea actului anulabil

Minorul devenit major sau cel cu privire la care a încetat măsura consilierii judiciare ori a tutelei speciale poate confirma actul făcut singur în timpul minorității sau în perioada în care se afla sub ocrotire, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității sau al perioadei în care majorul beneficiază de măsura consilierii judiciare, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 și 1.264."

Art. 164-art. 177

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 164-art. 177 se modifică** și vor avea următorul conținut:

„Art. 164: Condiții

(1) Majorul care nu se poate îngriji singur de interesele sale din cauza unei deteriorări a facultăților mintale, temporare sau permanente, parțiale sau totale, stabilite în urma evaluării medicale și psihosociale, și care are nevoie de sprijin în formarea sau exprimarea voinței sale poate beneficia de consiliere judiciară sau tutelă specială, dacă luarea acestei măsuri este necesară pentru exercitarea capacității sale civile, în condiții de egalitate cu celelalte persoane.

(2) O persoană poate beneficia de consiliere judiciară dacă deteriorarea facultăților sale mintale este parțială și este necesar să fie consiliată în mod continuu în exercitarea drepturilor și libertăților ei.

(3) Instituirea consilierii judiciare se poate face numai dacă nu poate fi asigurată o protecție adecvată a persoanei ocrotite prin instituirea asistenței pentru încheierea actelor juridice.

(4) O persoană poate beneficia de tutelă specială dacă deteriorarea facultăților sale mintale este totală și, după caz, permanentă și este necesar să fie reprezentată în mod continuu în exercitarea drepturilor și libertăților ei.

(5) Instituirea tutelei speciale se poate face numai dacă nu poate fi asigurată o protecție adecvată a persoanei ocrotite prin instituirea asistenței pentru încheierea actelor juridice sau a consilierii judiciare.

(6) Pot beneficia de tutelă specială și minorii cu capacitate de exercițiu restrânsă. Cu toate acestea, atunci când instanța de tutelă apreciază că ocrotirea persoanei se poate realiza prin instituirea curatelei sau prin punerea sa sub consiliere judiciară, această măsură se poate dispune cu un an înainte de data împlinirii vârstei de 18 ani și începe să producă efecte de la această dată.

Art. 165: Persoanele care pot cere punerea sub ocrotire

Instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale poate fi cerută de cel care necesită ocrotire, de soțul sau de rudele acestuia, de afini, de persoana care locuiește cu el, precum și de celelalte persoane, organe, instituții sau autorități prevăzute la art. 111, care este aplicabil în mod corespunzător.

Art. 166: Desemnarea tutorelui. Mandatul de ocrotire

(1) Orice persoană care are capacitatea deplină de exercițiu poate desemna prin act unilateral sau convenție, încheiate în formă autentică, persoana care urmează a fi numită tutore pentru a se îngriji de persoana și bunurile sale în cazul în care ar fi pusă sub consiliere judiciară sau tutelă specială. Dispozițiile art. 114 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător.

(2) Persoana care are capacitatea deplină de exercițiu sau persoana care beneficiază de consiliere judiciară poate să încheie un mandat de ocrotire pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească singură de persoana sa ori să își administreze bunurile.

Art. 167: Numirea unui curator special

În caz de nevoie și până la soluționarea cererii de instituire a consilierii judiciare sau a tutelei speciale, instanța de tutelă poate numi un curator special pentru îngrijirea și reprezentarea celui a cărui ocrotire a fost cerută, precum și pentru administrarea bunurilor acestuia.

Art. 168: Procedura. Durata măsurii

(1) Soluționarea cererii de instituire a unei măsuri de ocrotire se face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

(2) *Instituirea consilierii judiciare este dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 3 ani.*

(3) *Instituirea tutelei speciale este dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 5 ani. Cu toate acestea, în cazul în care deteriorarea facultăților mintale ale persoanei ocrotite este permanentă, instanța poate dispune prelungirea măsurii tutelei speciale pentru o durată mai mare, care nu poate să depășească 15 ani.*

(4) *Prin hotărârea prin care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială, instanța de tutelă stabilește, în funcție de gradul de autonomie al persoanei ocrotite și de nevoile sale specifice, categoriile de acte pentru care este necesară încuviințarea actelor sale sau, după caz, reprezentarea ei. Instanța poate dispune ca măsura de ocrotire să privească chiar și numai o categorie de acte. De asemenea, instanța poate dispune ca măsura de ocrotire să se refere numai la persoana celui ocrotit sau numai la bunurile sale.*

(5) *În cazul în care instanța de tutelă procedează potrivit alin. (4), dispunerea măsurii de ocrotire nu aduce nicio atingere capacității celui ocrotit de a încheia actele juridice pentru care instanța a stabilit că nu este necesară încuviințarea ocrotitorului sau, după caz, reprezentarea sa.*

(6) *Ocrotitorul sau reprezentantul persoanei ocrotite este dator să sesizeze instanța de tutelă ori de câte ori constată că există date și circumstanțe care justifică reevaluarea măsurii, precum și cu cel puțin 6 luni înainte de expirarea duratei pentru care aceasta a fost dispusă, în vederea reevaluării ei. Autoritatea tutelară verifică îndeplinirea acestei îndatoriri, iar în lipsa îndeplinirii sale sesizează ea însăși instanța de tutelă. Instanța poate dispune, urmând aceeași procedură, prelungirea, înlocuirea sau ridicarea măsurii.*

Art. 169: Opozabilitatea față de terți

(1) *Măsura de ocrotire își produce efectele de la data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă.*

(2) *Cu toate acestea, lipsa de capacitate de exercițiu a celui ocrotit nu poate fi opusă unei terțe persoane decât de la data îndeplinirii formalităților de publicitate prevăzute de Codul de procedură civilă, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut instituirea măsurii de ocrotire pe altă cale.*

Art. 170: Numirea tutorelui

(1) *Prin hotărârea prin care a fost luată măsura de ocrotire, instanța de tutelă numește persoana care va exercita funcția de tutore de la data rămânerii definitive a hotărârii. Dispozițiile art. 114-117, art. 119 și 120 se aplică în mod corespunzător.*

(2) *În lipsa unui tutore desemnat, instanța de tutelă numește cu prioritate în această calitate, dacă nu se opun motive întemeiate, soțul, părintele, o rudă sau un afin, un prieten sau o persoană care locuiește cu cel ocrotit dacă aceasta din urmă are legături strânse și stabile cu ocrotitul, în stare să îndeplinească această sarcină, ținând seama, după caz, de legăturile de afecțiune, de relațiile personale, de condițiile materiale, de garanțiile morale pe care le prezintă cel chemat să fie numit tutore, precum și de apropierea domiciliilor sau reședințelor.*

(3) În cazul în care niciuna dintre persoanele prevăzute la alin. (2) nu își poate asuma tutela, instanța de tutelă numește un reprezentant personal care a dobândit această calitate în condițiile legii speciale.

(4) La numirea tutorelui, instanța ia în considerare preferințele exprimate de cel ocrotit, relațiile sale obișnuite, interesul manifestat cu privire la persoana sa, dar și eventualele recomandări formulate de persoanele apropiate acestuia, precum și lipsa intereselor contrare cu persoana ocrotită.

Art. 171: Aplicarea regulilor de la tutelă

(1) Regulile privitoare la tutela minorului care a împlinit vârsta de 14 ani se aplică și în cazul celui care beneficiază de consiliere judiciară, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani se aplică și în cazul celui care beneficiază de tutelă specială, în măsura în care legea nu dispune altfel.

(3) Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

Art. 172: Actele încheiate de cel care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială

(1) Actele juridice încheiate de persoana care beneficiază de măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și cele autorizate de instanța de tutelă, sunt anulabile sau prestațiile care decurg din acestea pot fi reduse, chiar fără dovedirea unui prejudiciu și chiar dacă la data încheierii lor aceasta ar fi avut discernământ.

(2) Actele juridice încheiate înaintea instituirii consilierii judiciare sau tutelei speciale pot fi anulate sau prestațiile care decurg din acestea pot fi reduse numai dacă la data când au fost încheiate lipsa discernământului era notorie sau cunoscută de cealaltă parte.

(3) Dispozițiile testamentare făcute de persoana ocrotită după instituirea consilierii judiciare sunt valabile, dacă sunt autorizate sau confirmate de către instanța de tutelă, ținând seama de natura acestora și circumstanțele în care au fost făcute.

Art. 173: Înlocuirea tutorelui

(1) Tutorele persoanei ocrotite este în drept să ceară înlocuirea sa după 3 ani de la numire.

(2) Pentru motive temeinice, tutorele poate cere înlocuirea sa și înaintea împlinirii termenului de 3 ani.

Art. 174: Obligațiile tutorelui

(1) Tutorele este dator să îngrijească de cel ocrotit, spre a-i grăbi vindecarea, a-i restaura autonomia, a-i îmbunătăți condițiile de viață și a-i asigura bunăstarea morală și materială, luând în considerare starea lui, abilitățile sale, gradul de incapacitate al acestuia, dar și celelalte circumstanțe în care se găsește. În acest scop se vor putea întrebuița veniturile și, dacă este necesar, toate bunurile persoanei ocrotite. Cu toate acestea, amintirile de

familie, obiectele personale, precum și bunurile indispensabile persoanei ocrotite sau destinate îngrijirii sale sunt păstrate la dispoziția acesteia, prin grija reprezentantului sau ocrotitorului legal și, dacă este cazul, a instituției în care este îngrijit.

(2) În îndeplinirea sarcinii sale, tutorele este dator:

a) să ia în considerare, cu prioritate, voința, preferințele și nevoile persoanei ocrotite, să îi acorde sprijinul necesar în formarea și exprimarea voinței sale și să o încurajeze să își exercite drepturile și să își îndeplinească singură obligațiile;

b) să coopereze cu persoana ocrotită și să îi respecte viața privată și demnitatea;

c) să asigure și să permită, atunci când este posibil, informarea și lămurirea persoanei ocrotite, în modalități adaptate stării acesteia, despre toate actele și faptele care ar putea să o afecteze, despre utilitatea și gradul lor de urgență, precum și despre consecințele unui refuz din partea persoanei ocrotite de a le încheia;

d) să ia toate măsurile necesare pentru protejarea și realizarea drepturilor persoanei ocrotite;

e) să coopereze cu persoanele fizice și persoanele juridice cu îndatoriri în îngrijirea persoanei ocrotite;

f) să mențină, în măsura posibilului, o relație personală cu persoana ocrotită;

g) în cazurile prevăzute de lege, să întreprindă demersurile necesare pentru întocmirea rapoartelor de evaluare medicală și psihologică a persoanei ocrotite și sesizarea instanței de tutelă.

(3) Instanța de tutelă, după ascultarea persoanei ocrotite, luând avizul consiliului de familie și consultând rapoartele de evaluare medicală, psihologică și de anchetă socială, va hotărî dacă cel ocrotit va fi îngrijit la locuința lui, într-un serviciu social sau într-o altă instituție, în condițiile legii. Schimbarea locului îngrijirii celui ocrotit se face cu autorizarea instanței de tutelă, la cererea celui ocrotit, a ocrotitorului său, a serviciului social ori a instituției în care este îngrijit sau a altei persoane abilitate potrivit legii.

(4) Atunci când îngrijirea celui ocrotit nu se face la locuința sa, aceasta și mobilierul sunt păstrate la dispoziția sa. Puterea de administrare cu privire la aceste bunuri permite numai încheierea unor contracte de închiriere, care încetează de plin drept, prin derogare de la alte dispoziții legale, la întoarcerea persoanei ocrotite în locuința sa.

(5) În cazul în care devine necesar și este în interesul persoanei ocrotite să se dispună de mobilier sau de drepturile cu privire la locuința sa, actul este supus autorizării instanței de tutelă.

(6) Când cel ocrotit este căsătorit, va fi ascultat și soțul acestuia.

(7) Tutorele nu are dreptul să împiedice corespondența, relațiile sociale sau alegerea profesiei persoanei ocrotite. Neînțelegerile se soluționează de către instanța de tutelă, cu ascultarea persoanei ocrotite.

Art. 175: Liberalitățile primite de descendenții persoanei puse sub tutelă specială

Din bunurile celui pus sub tutelă specială, descendenții acestuia pot fi gratificați de către tutore, cu avizul consiliului de familie și cu autorizarea instanței de tutelă, fără însă să se poată da scutire de raport.

Art. 176: Minorul care beneficiază de tutelă specială

(1) Minorul care, la data instituirii tutelei speciale, se afla sub ocrotirea părinților rămâne sub această ocrotire până la data când devine major, fără a i se numi un tutore. Dispozițiile art. 174 sunt aplicabile și situației prevăzute în prezentul alineat.

(2) Dacă la data când minorul devine major acesta se află încă sub tutelă specială, instanța de tutelă numește un tutore. În acest caz, va fi numit tutore, cu prioritate, părințele sau, după caz, părinții acestuia împreună.

(3) În cazul în care, la data instituirii tutelei speciale, minorul se afla sub tutelă, instanța de tutelă va hotărî dacă fostul tutore al minorului păstrează sarcina tutelei sau dacă trebuie numit un nou tutore.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care instanța de tutelă dispune punerea persoanei sub consiliere judiciară sau instituirea curatelei începând cu împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 177: Încetarea măsurii

(1) Măsura de ocrotire încetează prin moartea celui ocrotit, la expirarea duratei pentru care a fost instituită, în cazul înlocuirii acesteia, precum și la ridicarea ei.

(2) Dacă au încetat ori s-au modificat cauzele care au determinat luarea măsurii, instanța de tutelă va pronunța ridicarea sau, după caz, înlocuirea acesteia.

(3) Cererea se poate introduce oricând de cel ocrotit, de soțul sau de rudele acestuia, de persoana care locuiește cu el, de tutore, precum și de persoanele sau instituțiile prevăzute la art. 111.

(4) Prevederile art. 168 alin. (6) rămân aplicabile.

(5) Hotărârea prin care se pronunță prelungirea, înlocuirea sau ridicarea măsurii își produce efectele de la data când a rămas definitivă.

(6) Cu toate acestea, încetarea puterii de reprezentare a tutorelui nu va putea fi opusă decât în condițiile prevăzute la art. 169 alin. (2), care se aplică în mod corespunzător."

Art. 41 alin. (1¹)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 41, după alin. (1) se introduce** un nou alineat, **alin. (1¹)**, cu următorul cuprins:

„(1¹) Are capacitate de exercițiu restrânsă și majorul care beneficiază de consiliere judiciară.”

Art. 42 alin. (3)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 42, după alin. (2) se introduce** un nou alineat, **alin. (3)**, cu următorul cuprins:

„(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile și majorului care beneficiază de consiliere judiciară, în măsura în care instanța de tutelă nu dispune altfel.”

Art. 104 alin. (3)-(5)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 104, după alin. (2) se introduc** trei noi alineate, **alin. (3)-(5)**, cu următorul cuprins:

„(3) Măsurile de ocrotire a majorului și deciziile cu privire la persoana sa asigură respectarea demnității, a drepturilor și libertăților acestuia, a voinței, nevoilor și preferințelor lui, precum și salvagardarea autonomiei sale.

(4) Măsurile de ocrotire a majorului sunt dispuse pentru cel mai scurt termen posibil, numai în caz de necesitate, și sunt proporționale și individualizate în funcție de gradul de alterare a facultăților mintale, precum și de necesitățile persoanei ocrotite și circumstanțele în care aceasta se găsește.

(5) Măsurile de ocrotire a majorului sunt dispuse numai în cazul în care instanța apreciază că nu este suficientă pentru apărarea intereselor persoanei ocrotite instituirea măsurii asistenței pentru încheierea actelor juridice, aplicarea regulilor de drept comun în materia reprezentării, a celor referitoare la drepturile și obligațiile soților sau încuviințarea unui mandat de ocrotire încheiat de persoana în cauză.”

Art. 2.029¹-2.029¹⁰**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la cartea a V-a titlul IX capitolul IX secțiunea a 2-a, după art. 2.029 se introduce** un nou paragraf, § 3¹, cuprinzând **art. 2.029¹-2.029¹⁰**, cu următorul cuprins:

„SUBSECȚIUNEA 3¹: §3¹. Dispoziții privind mandatul de ocrotire

Art. 2029¹: Noțiune. Formă. Încuviințare de către instanță

(1) Mandatul de ocrotire este cel dat de o persoană cu capacitate de exercițiu deplină pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească de persoana sa ori să își administreze bunurile. Mandatul de ocrotire poate fi dat și de majorul care beneficiază de consiliere judiciară, cu încuviințarea ocrotitorului legal și cu autorizarea instanței de tutelă.

(2) Persoana aflată în unul dintre cazurile prevăzute la art. 113 nu poate avea calitatea de mandatar.

(3) Mandatul de ocrotire se încheie prin înscris autentic notarial.

(4) Executarea mandatului este condiționată de survenirea deteriorării facultăților mintale ale mandantului, constatată ca urmare a întocmirii unor rapoarte de evaluare medicală și psihologică, și de încuviințarea acestuia de către instanța de tutelă, la cererea mandatarului desemnat în contract.

(5) Instanța de tutelă poate, cu ocazia încuviințării mandatului, pentru a evita prejudicierea gravă a mandantului, să ia orice măsură necesară pentru ocrotirea persoanei mandantului, reprezentarea acestuia în exercitarea drepturilor și libertăților sale civile sau administrarea bunurilor lui.

(6) Actul prin care mandantul a încredințat deja altei persoane administrarea bunurilor sale continuă să producă efecte, cu excepția cazului în care acesta este revocat de către instanța de tutelă, pentru motive întemeiate.

Art. 2029²: Cuprinsul mandatului

(1) Mandatul poate cuprinde dorințele exprimate de mandant cu privire la îngrijirea sa și condițiile de viață după survenirea incapacității.

(2) Mandatul cuprinde persoana desemnată de mandant căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală, precum și frecvența îndeplinirii acestei obligații, care nu poate fi mai mare de 3 ani. Dacă mandantul nu a desemnat o asemenea persoană, aceasta este desemnată de instanța de tutelă, cu ocazia încuviințării mandatului.

Art. 2029³: Obligațiile mandatarului

În vederea asigurării bunăstării morale și materiale a mandantului, orice decizie referitoare la executarea mandatului este luată în interesul mandantului și asigură respectarea demnității, a drepturilor și libertăților acestuia, a voinței, nevoilor și preferințelor lui, precum și salvagardarea autonomiei sale. Dispozițiile art. 174 alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și mandatarului.

Art. 2029⁴: Aplicarea regulilor de la tutelă specială

Atunci când întinderea mandatului de ocrotire este îndoielnică, mandatarul îl interpretează conform regulilor privitoare la tutela specială a majorului.

Art. 2029⁵: Dispunerea unei măsuri de ocrotire

(1) Dacă mandatul de ocrotire nu asigură pe deplin îngrijirea persoanei mandantului sau administrarea bunurilor sale, instanța de tutelă poate dispune, în cursul procedurii de încuviințare a mandatului sau ulterior, o măsură de ocrotire care să îl completeze. În acest caz, instanța de tutelă îl numește cu prioritate în funcția de tutore pe mandatarul din contractul de mandat de ocrotire.

(2) În cazul în care mandatarul nu îndeplinește și funcția de tutore, acesta continuă să își îndeplinească mandatul și întocmește, la cerere și cel puțin o dată pe an, o dare de seamă pe care o prezintă tutorelui mandantului, iar la sfârșitul mandatului îi dă socoteală și acestuia.

Art. 2029⁶: Inventarierea bunurilor mandantului

(1) Dacă mandatarul este însărcinat cu administrarea bunurilor mandantului, în termen de 10 zile de la încuviințarea mandatului de către instanța de tutelă, acesta procedează la întocmirea inventarului bunurilor mandantului, care va fi transmis, în copie, instanței de tutelă și persoanei căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală, desemnată potrivit art. 2029² alin. (2). Dispozițiile art. 820-822 sunt aplicabile, dacă părțile nu au convenit altfel în contract.

(2) Instanța de tutelă sesizată cu o cerere de revocare a mandatului poate solicita mandatarului prezentarea unui inventar actualizat al bunurilor mandantului.

Art. 2029⁷: Actele încheiate de mandant

(1) Actele juridice încheiate de mandant anterior încuviințării mandatului de ocrotire pot fi anulate sau obligațiile care decurg din acestea pot fi reduse numai dacă la data când au fost încheiate lipsa discernământului era notorie sau cunoscută de cealaltă parte.

(2) Actele juridice încheiate de mandant ulterior încuviințării mandatului și incompatibile cu clauzele acestuia nu pot fi anulate sau obligațiile care decurg din acestea nu pot fi reduse decât dacă acesta a suferit un prejudiciu.

Art. 2029[^]8: Executarea obligațiilor mandantului

În lipsa unei stipulații contrare în contract, mandatarul este autorizat să execute în beneficiul său obligațiile mandantului prevăzute la art. 2.025-2.027.

Art. 2029[^]9: Încetarea mandatului de ocrotire

(1) Dacă au încetat cauzele care au provocat încuviințarea mandatului, mandatarul este obligat să sesizeze de îndată instanța de tutelă în vederea constatării încetării executării contractului ca urmare a redobândirii de către mandant a capacității de exercițiu. Dacă mandantul este îngrijit într-o instituție sanitară, aceeași obligație revine și acestei instituții.

(2) Mandatul încetează să producă efecte dacă instanța constată încetarea executării contractului ca urmare a redobândirii de către mandant a capacității de exercițiu.

(3) Mandantul redevenit capabil poate revoca oricând mandatul.

Art. 2029[^]10: Renunțarea mandatarului

(1) Mandatarul nu poate renunța la mandatul său fără să își substituie o altă persoană în executarea mandatului, dacă mandantul l-a autorizat în mod expres, sau fără să solicite instanței de tutelă instituirea unei măsuri de ocrotire cu privire la mandant. Orice clauză contrară este considerată nescrisă.

(2) Persoana care îl substituie pe mandatar este obligată să anunțe de îndată instanța de tutelă despre substituire.”

LEGEA NR. 140/2022 PRIVIND UNELE MĂSURI DE OCROTIRE PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI INTELLECTUALE ȘI PSIHOsocIALE ȘI MODIFICAREA ȘI UNOR ACTE NORMATIVE

De Redacția Pro Lege

Actele modificate	Actul modificator	Sumar
<p>Legea nr. 287/2009 privind Codul civil (rep. M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011)</p> <p>Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (rep. în M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015)</p> <p>Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 (rep. în M. Of. nr. 237 din 19 martie 2018)</p> <p>Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (rep. în M. Of. nr. 339 din 18 mai 2012)</p> <p>Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronica (rep. în M. Of. nr. 316 din 30 aprilie 2014)</p> <p>Legea nr. 53/2003 - Codul muncii (rep. în M. Of. nr. 345 din 18 mai 2011)</p>	<p>Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)</p>	<p>Se instituie o serie de măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și se modifică și completează unele acte normative.</p>

<p>Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (rep. în M. Of. nr. 159 din 5 martie 2014)</p> <p>Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției (rep. în M. Of. nr. 739 din 23 septembrie 2016)</p> <p>O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români (rep. în M. Of. nr. 719 din 12 octombrie 2011)</p> <p>Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (rep. în M. Of. nr. 1 din 3 ianuarie 2008)</p> <p>Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010)</p> <p>O.U.G nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbre (M. Of. nr. 392 din 29 iunie 2013)</p> <p>Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic (rep. în M. Of. nr. 884 din 28 septembrie 2020)</p>		
---	--	--

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative.**

Vă prezentăm, în cele ce urmează, structura respectivului act normativ.

Structura

Capitolul I: Asistența pentru încheierea actelor juridice

Capitolul II: Modificarea și completarea Codului civil și a Codului de procedură civilă

Capitolul III: Modificarea și completarea unor acte normative

Capitolul IV: Dispoziții tranzitorii și finale

Mai departe, redăm cele mai importante dispoziții din cuprinsul legii.

Art. 1

„(1) Majorul care, din cauza unei dizabilități intelectuale sau psihosociale, are nevoie de sprijin pentru a se îngriji de persoana sa, a-și administra patrimoniul și pentru a-și exercita, în general, drepturile și libertățile civile poate solicita notarului public numirea unui asistent, în condițiile Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată, cu modificările ulterioare, pentru o durată de maximum 2 ani.

(2) Asistentul este autorizat să acționeze ca intermediar între majorul care beneficiază de asistență și terțele persoane, fiind prezumat că acționează cu consimțământul majorului în acordarea asistenței. Dispozițiile art. 2 alin. (3) rămân aplicabile.

(3) Asistentul poate transmite și primi informații în numele majorului și poate comunica terților deciziile luate de acesta”.

Art. 2

„(1) Asistentul trebuie să acționeze cu prudență, diligență, onestitate și loialitate în vederea realizării optime a intereselor majorului.

(2) În îndeplinirea sarcinii sale, asistentul trebuie să acționeze în raporturile cu terții conform preferințelor și dorințelor exprimate de majorul căruia îi acordă sprijin.

(3) Asistentul trebuie să respecte viața privată și demnitatea majorului. În acest scop, asistentul nu poate primi, utiliza sau comunica informații cu privire la major decât cu consimțământul acestuia și numai în măsura în care este necesar pentru îndeplinirea sarcinii sale”.

Art. 3

„(1) Numirea asistentului nu aduce atingere capacității de exercițiu a majorului.

(2) În exercitarea asistenței, persoana desemnată asistent nu încheie în numele majorului acte juridice și nici nu încuviințează actele pe care acesta le încheie singur”.

Art. 4

„(1) Poate avea calitatea de asistent o persoană care poate fi numită tutore, dispozițiile art. 113 lit. a)-d), f) și alin. (2) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, fiind aplicabile.

(2) Asistența este o sarcină gratuită.

(3) Majorul este obligat să restituie asistentului cheltuielile rezonabile avansate de acesta din urmă în îndeplinirea sarcinii sale”.

Art. 5

„(1) Asistentul este dator să prezinte un raport anual sau, după caz, la expirarea duratei pentru care a fost numit cu privire la îndeplinirea sarcinii sale către autoritatea tutelară.

(2) Autoritatea tutelară veghează la îndeplinirea corespunzătoare de către asistent a sarcinii sale și, în acest scop, verifică rapoartele prevăzute la alin. (1).

(3) Orice persoană poate face plângere la instanța de tutelă în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința majorul care beneficiază de asistență cu privire la activitatea asistentului păgubitoare pentru major.

(4) Plângerea se soluționează de urgență, prin încheiere executorie, de către instanța de tutelă, cu citarea părților și cu ascultarea majorului care beneficiază de asistență.

(5) Încheierea prevăzută la alin. (4) se comunică și notarului public și autorității tutelare”.

Art. 6

„(1) Asistența încetează în următoarele situații:

a) la expirarea termenului pentru care a fost dispusă;

b) la cererea formulată de majorul care beneficiază de măsură, adresată notarului public;

c) ca urmare a luării cu privire la major sau la asistent a unei măsuri de ocrotire prevăzute de Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare;

d) ca urmare a admiterii plângerii prevăzute la art. 5 alin. (3);

e) la data decesului majorului sau a asistentului ori prin renunțarea expresă a asistentului.

(2) Despre încetarea asistenței se face mențiune în registrul special prevăzut de lege, cu excepția înlocuirii asistentului, când înscrierea noului asistent în registru este suficientă”.

Art. 20

„(1) Persoanele aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi sub interdicție judecătorească vor fi supuse, în ceea ce privește starea și capacitatea lor și măsurile de ocrotire ce vor trebui luate, dispozițiilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege.

(2) În acest scop, instanțele judecătorești, din oficiu sau la cerere, vor reexamina toate măsurile de punere sub interdicție judecătorească și, după caz, vor dispune:

a) înlocuirea acesteia cu una dintre măsurile de ocrotire prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege;

b) ridicarea acesteia, dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, precum și cu

modificările și completările aduse prin prezenta lege pentru instituirea unei măsuri de ocrotire.

(3) Până la rămânerea definitivă a hotărârilor pronunțate potrivit alin. (2), cei aflați sub interdicție judecătorească se consideră, de plin drept, în ceea ce privește starea și capacitatea lor, ca fiind persoane cu privire la care a fost instituită tutela specială.

(4) În cazul prevăzut la alin. (2) lit. a), persoanele numite în funcția de tutore vor fi menținute de către instanța de tutelă în această calitate, cu excepția cazului în care, potrivit legii, nu mai pot îndeplini această funcție.

(5) Până la reexaminarea măsurii punerii sub interdicție judecătorească în condițiile alin. (2), persoanele care au fost numite tutore anterior intrării în vigoare a prezentei legi își exercită funcția în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege.

(6) Reexaminarea din oficiu a măsurilor de punere sub interdicție judecătorească de către instanțele judecătorești se realizează în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Împlinirea acestui termen nu înlătură îndatorirea instanțelor de a reexamina, în continuare, din oficiu, toate măsurile de punere sub interdicție judecătorească. În scopul reexaminării, președinții de instanță vor lua măsuri pentru realizarea, în termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, a inventarului dosarelor în care a fost dispusă măsura punerii sub interdicție judecătorească”.

Art. 21

„(1) Judecarea cererilor având ca obiect punerea sub interdicție judecătorească aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a prezentei legi se reia, indiferent de stadiul procesual în care acestea se află, în condițiile și cu procedura stabilite de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și de Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum acestea au fost modificate și completate prin prezenta lege.

(2) În cazul cererilor prevăzute la alin. (1) aflate în apel, hotărârile prin care acestea au fost soluționate în primă instanță se consideră desființate de plin drept, iar dosarele se transmit de îndată, din oficiu, pe cale administrativă, primei instanțe competente”.

Art. 22

„În cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, referirile la măsura punerii sub interdicție judecătorească, respectiv la persoana pusă sub interdicție judecătorească se consideră a fi făcute la măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, respectiv la persoana care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială”.

Art. 23

„Metodologia de evaluare medicală și psihologică va fi aprobată prin ordin al ministrului sănătății și al ministrului muncii și solidarității sociale, în termen de 90 de zile

de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu consultarea Colegiului Psihologilor din România”.

Art. 24

„În vederea monitorizării punerii în aplicare a prezentei legi, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități și Consiliul Superior al Magistraturii vor întocmi, la împlinirea unui termen de 3 ani de la intrarea sa în vigoare, rapoarte cuprinzând evaluarea impactului acesteia, precum și, dacă este cazul, propuneri de îmbunătățire a legislației în materie”.

Art. 25

„(1) În vederea asigurării punerii în aplicare a prezentei legi, Consiliul Superior al Magistraturii va include în programul de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor pentru anii 2022-2024 activități în domeniul mijloacelor de ocrotire a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

(2) În același scop, Institutul Național al Magistraturii va organiza cu prioritate acțiuni de formare profesională continuă în domeniul prevăzut la alin. (1)”.

Art. 26

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor art. 20 alin. (6) teza a III-a și ale art. 23, care vor intra în vigoare la 3 zile de la publicarea acesteia.

(2) Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal”.

În final, vă prezentăm cele mai importante modificări aduse anumitor acte normative.

Art. 25 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 119/1996

Noua reglementare

La articolul 25 alineatul (3), după litera b) se introduce o nouă literă, litera c), cu următorul cuprins:

„c) dovada înștiințării tutorelui sub a cărui ocrotire se află despre formularea declarației de căsătorie, atunci când viitorul soț beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială”.

Art. 13 alin. (4) C. mun.

Vechea reglementare

„(4) Încadrarea în muncă a persoanelor puse sub interdicție judecătorească este interzisă”.

Noua reglementare

La articolul 13, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Încadrarea în muncă a persoanelor care beneficiază de tutelă specială este interzisă”.

Art. 12 din Legea nr. 273/2004**Vechea reglementare**

„Părintele minor care a împlinit 14 ani își exprimă consimțământul asistat de către ocrotitorul său legal”.

Noua reglementare

Conform noii reglementări, art. 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Părintele minor care a împlinit 14 ani, precum și părintele major care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială și nu se află în imposibilitatea de a-și manifesta voința din cauza lipsei discernământului își exprimă consimțământul asistat de către ocrotitorul său legal”.

Art. 25 din Legea nr. 448/2006**Vechea reglementare**

„(1) Persoanele cu handicap beneficiază de protecție împotriva neglijării și abuzului, indiferent de locul unde acestea se află.

(2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a-și administra bunurile personale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei sau tutelei și de asistență juridică.

(3) Odată cu preluarea tutelei, tutorele are obligația de a face un inventar al tuturor bunurilor mobile și imobile ale persoanei cu handicap și prezintă anual un raport de gestiune autorității tutelare din unitatea administrativ-teritorială în care persoana cu handicap are domiciliul sau reședința.

(4) În cazul în care persoana cu handicap nu are rude ori persoane care să accepte tutela, instanța judecătorească va putea numi ca tutore autoritatea administrației publice locale sau, după caz, persoana juridică privată care asigură protecția și îngrijirea persoanei cu handicap.

(5) Monitorizarea respectării obligațiilor care revin tutorelui persoanei cu handicap este asigurată de autoritatea tutelară din unitatea administrativ-teritorială în a cărei rază își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap.

(6) Părintele, reprezentantul legal, tutorele, precum și organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu handicap o poate asista pe aceasta în fața instanțelor judecătorești competente.

(7) Judecarea cauzelor care au ca obiect obținerea de către persoanele cu handicap a drepturilor prevăzute de prezenta lege se face cu celeritate”.

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, art. 25 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, nu se poate îngriji de interesele sale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei, a consilierii

judiciare sau a tutelei speciale ori a tutelei și de asistență juridică gratuită în condițiile art. 81 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, cu modificările și completările ulterioare”.

Art. 29 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 80/2013

Vechea reglementare

„e) adopție, ocrotirea minorilor, tutelă, curatelă, interdicție judecătorească, asistența persoanelor cu tulburări psihice, precum și la exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin”.

Noua reglementare

Conform noiu reglemntări, art. 29 alin. (1) lit. e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) adopție, ocrotirea minorilor, tutelă, curatelă, consiliere judiciară, tutelă specială, încuviințarea mandatului de ocrotire, asistența persoanelor cu tulburări psihice, precum și la exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin”.

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ - MODIFICĂRI (LEGEA NR. 140/2022)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010)	Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)	- <i>modifică: art. 296 alin. (2).</i>

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative**, care modifică, printre alte acte normative, și **Codul de procedură penală**.

Vă prezentăm, în cele ce urmează, modificarea adusă Codului de procedură penală.

Art. 296 alin. (2)

Vechea reglementare

„(2) Când persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de 3 luni curge de la data când reprezentantul său legal a aflat despre săvârșirea faptei”.

Noua reglementare

La articolul 296, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Când persoana vătămată este un minor sau un major care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială, termenul de 3 luni curge de la data când ocrotitorul sau reprezentantul său legal a aflat despre săvârșirea faptei”.

HOTĂRÂREA CEDO DIN 2 NOIEMBRIE 2021 ÎN CAUZA T. ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI (CEREREA NR. 35.366/15)

De Redacția Pro Lege

Hotărârea CEDO din 2 noiembrie 2021 în cauza T. împotriva României
(Cererea nr. 35.366/15)

Cadrul juridic relevant

Dreptul (intern), practica internă și elementele de drept comparat referitoare la semnarea hotărârilor judecătorești definitive au fost prezentate în Hotărârea Iancu împotriva României (nr. 62.915/17, pct. 15-27, 23 februarie 2021).

- Codul de procedură penală;
- Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În M. Of. nr. 457 din 6 mai 2022 s-a publicat **Hotărârea CEDO din 2 noiembrie 2021 în cauza T. împotriva României.**

Vă prezentăm, în continuare, dispozițiile respectivei hotărâri.

„(...) I. Cu privire la pretenziile încălcări ale art. 6 § 1 și 3 din Convenție

38. Reclamantul se plânge de imposibilitatea de a obține audierea, în cursul procesului, a martorului acuzării Y.T. și de nesemnarea motivării unei decizii definitive de către unul dintre cei trei judecători din compunerea completului de judecată care pronunțase decizia în cauză. (...)

1. Cu privire la admisibilitate

39. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

2. Cu privire la fond

a) Argumentele părților

40. Reclamantul consideră că imposibilitatea de a obține audierea martorului Y.T., a cărui declarație a fost decisivă pentru condamnarea sa penală, a adus atingere dreptului său la un proces echitabil. Acesta subliniază că Înalta Curte nu a cercetat motivele pentru care Y.T. a fost privat de libertate de către autoritățile libaneze sau natura declarației sale în fața lor. Adușă că nu exista niciun motiv serios pentru care Y.T. nu putea fi audiat fie personal, fie pe altă cale.

(...)

b) Motivarea Curții

42. Curtea face trimitere la principiile aplicabile pe baza cărora se apreciază compatibilitatea cu art. 6 din Convenție a unui proces în cadrul căruia o mărturie a fost admisă ca probă, deși inculpatul nu a avut posibilitatea de a interoga martorul în cauză sau de a obține audierea acestuia, stabilite în hotărârea în Cauza Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit [(MC), nr. 26.766/05 și 22.228/06, pct. 118-147, CEDO 2011] și clarificate în Cauza Schatschaschwili împotriva Germaniei [(MC), nr. 9.154/10, pct. 110-131, CEDO 2015].

43. Revenind la faptele prezentei spețe, Curtea subliniază că respectiva comisie rogatorie din 18 octombrie 2007 pentru audierea lui Y.T. a fost înființată în cadrul unui proces penal, fără ca reclamantul să fi fost informat cu privire la aceasta. Ulterior, în cursul procedurii judiciare, Y.T. nu a mai fost audiat nici în fața curții de apel, nici în fața Înaltei Curți. Prin urmare, în nicio etapă a procedurii reclamantul nu a fost în măsură să adreseze întrebări acestui martor.

(i) Clarificarea aspectului dacă neprezentarea martorului Y.T. la proces a fost justificată de motive întemeiate

44. Curtea constată mai întâi că cererile reclamantului de a obține audierea lui Y.T. nu au fost respinse din motive precum decesul sau teama, absența din motive de sănătate sau din cauza faptului că martorul nu a putut fi găsit (Schatschaschwili, citată anterior, pct. 119-121, cu trimiterile citate) și nici din motive legate de particularitățile procesului penal (a se vedea, de exemplu, S.N. împotriva Suediei, nr. 34.209/96, pct. 47, CEDO 2002V). În speță, Înalta Curte a respins cererea reclamantului de a obține audierea lui Y.T., precizând că o nouă audiere a acestuia nu constituia un element de probă necesar, întrucât fuseseră deja instrumentate alte probe (supra, pct. 24), și, ulterior, a hotărât că audierea prin comisie rogatorie în cauză era valabilă (supra, pct. 26). Prin urmare, prezenta cauză nu privește o procedură în care martorul Y.T. nu a fost în măsură să se prezinte pentru a fi audiat.

45. Curtea consideră că, în speță, este important faptul că parchetul și-a întemeiat acuzațiile împotriva reclamantului pe declarația lui Y.T. (supra, pct. 18-20) și că Înalta Curte s-a bazat pe declarația acestuia pentru a-l condamna pe reclamant (supra, pct. 27). Or, într-o situație în care acuzarea se bazează pe o astfel de declarație a unui martor și în care instanța poate utiliza această declarație pentru a-și susține verdictul de vinovăție, interesul apărării de a putea obține audierea martorului în cauză în prezența sa trebuie să fie prezumat și, ca atare, constituie un motiv suficient pentru a admite cererea apărării de citare a martorului respectiv (Keskin împotriva Țărilor de Jos, nr. 2.205/16, pct. 45 și 56, 19 ianuarie 2021).

(...)

47. În consecință, faptele din prezenta cauză par să indice lipsa unor «motive întemeiate» care să justifice neprezentarea lui Y.T. la ședința de judecată. Cu toate acestea, deși lipsa unui «motiv întemeiat» constituie un element important în ceea ce privește aprecierea caracterului echitabil în ansamblu al unui proces, în lumina celorlalte considerente relevante, această lipsă nu indică, în sine, în mod concludent faptul că procesul penal a fost inequitabil (Schatschaschwili, citată anterior, pct. 113, și Seton împotriva Regatului Unit, nr. 55.287/10, pct. 62, 31 martie 2016).

(ii) Clarificarea aspectului dacă declarația martorului absent a constituit temeiul unic sau decisiv pentru condamnarea reclamantului sau dacă aceasta a avut o anumită importanță

48. Curtea observă că, în motivele de apel, parchetul a precizat că declarația lui Y.T. constituia un element de probă «fundamental» (supra, pct. 20). În plus, curtea de apel, care a înlăturat această probă din dosar, o calificase ea însăși drept «importantă» (supra, pct. 16). Curtea observă, de asemenea, că declarația lui Y.T. a fost elementul folosit de Înalta Curte în raționamentul său pentru stabilirea faptelor și constituia singura probă care îl incrimina direct pe reclamant (supra, pct. 27). Nicio dovadă științifică și nicio altă declarație a unui martor nu a indicat în mod expres că reclamantul îl ajutase pe O.H. să părăsească țara. Prin urmare, Curtea consideră că declarația lui Y.T. constituia o probă decisivă pentru condamnarea reclamantului și că respingerea acesteia ca probă a cauzat dificultăți apărării.

(iii) Clarificarea aspectului existenței unor elemente compensatorii suficiente pentru a contrabalansa dificultățile cauzate apărării

(...)

50. În primul rând, Curtea evidențiază contextul foarte special al cauzei, în care declarația lui Y.T., care îl incrimina pe reclamant, a fost dată prin comisie rogatorie atunci când Y.T. era privat de libertate și fără ca acesta să fie asistat de un avocat (supra, pct. 6). Ulterior, în cursul procedurii inițiate de reclamant împotriva lui Y.T., acesta din urmă a afirmat că a dat o declarație mincinoasă împotriva reclamantului pentru a obține punerea sa în libertate (supra, pct. 10). Având în vedere această consecință a declarațiilor lui Y.T. și contextele foarte diferite în care au fost făcute, Înalta Curte ar fi trebuit să abordeze cu prudență declarația lui Y.T., cu atât mai mult cu cât constituia o probă incriminatoare importantă (a se vedea, *mutatis mutandis*, Fikret Karahan, citată anterior, pct. 53).

51. În această privință, Curtea reamintește că utilizarea declarațiilor date de martori în schimbul imunității sau al altor beneficii poate să pună sub semnul întrebării caracterul echitabil al procesului împotriva inculpatului și poate ridica probleme delicate, în măsura în care, prin însăși natura lor, astfel de declarații fac obiectul unei manipulări și pot fi date exclusiv în vederea obținerii avantajelor oferite în schimb sau cu titlu de răzbunare personală. Așadar, nu trebuie să fie subestimat riscul ca o persoană să poată fi acuzată și judecată pe baza unor afirmații neverificate, care nu sunt în mod necesar dezinteresate (a se vedea, *mutatis mutandis*, Adamčo împotriva Slovaciei, nr. 45.084/14, pct. 59, 12 noiembrie 2019, și Fikret Karahan, citată anterior, pct. 51).

52. În continuare, în ceea ce privește alți factori compensatorii (supra, pct. 25 și 27), Curtea observă că declarația martorului Y.T. a fost enumerată împreună cu celelalte probe ale acuzării, iar Decizia din 7 octombrie 2014 nu conține elemente care să indice faptul că Înalta Curte a considerat că valoarea probatorie a declarației neverificate a martorului absent avea o importanță minoră. În plus, în prezenta cauză nu exista niciun element de probă similar celor descrise în Hotărârea Schatschaschwili (citată anterior, pct. 127-130), care să permită coroborarea declarației neverificate, și nicio altă probă care ar fi putut să ofere garanții similare (supra, pct. 28).

53. În cele din urmă, Curtea observă că, în cursul procesului, reclamantul a avut posibilitatea de a prezenta propria versiune a faptelor și să nege acuzațiile aduse împotriva sa (supra, pct. 22). De asemenea, acesta a avut posibilitatea de a pune sub semnul întrebării credibilitatea martorului absent, prin depunerea la dosar a unei copii a probelor din dosar care au condus la condamnarea lui Y.T. în Liban și a unei copii a declarației date de acesta în fața notarului (supra, pct. 14 și 22). Curtea observă că Înalta Curte a analizat declarația lui Y.T. în contextul procesului penal declanșat împotriva acestuia din urmă în Liban (supra, pct. 26) și a furnizat, de asemenea, o analiză comparativă a declarațiilor date de Y.T. în comisie rogatorie și a celei făcute în fața notarului și a explicat motivele pentru care, în opinia sa, prima declarație relata adevărul (supra, pct. 27).

(...)

(iv) Concluzie

55. Având în vedere toate considerentele anterioare, Curtea apreciază că faptul că reclamantul nu a avut posibilitatea, în niciun stadiu al procedurii, de a-l interoga pe Y.T. sau de a obține audierea acestuia a condus la un proces inechitabil în ansamblul său. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție.

56. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție din cauza lipsei semnăturii unuia dintre membrii completului de judecată

57. La 31 iulie 2017, reclamantul s-a plâns că judecătorul M.I., care a făcut parte din completul de judecată care a pronunțat Decizia din 7 octombrie 2014, nu a participat la redactarea deciziei și nici nu a semnat-o ea însăși, ceea ce a adus atingere dreptului său la un proces echitabil.

Cu privire la admisibilitate (...)

b) Motivarea Curții

59. Curtea reamintește că a examinat deja și a respins o excepție similară privind neepuizarea căilor de atac interne, referitoare la capete de cerere similare celor invocate de reclamant în prezenta cauză (Iancu împotriva României, nr. 62.915/17, pct. 29-35, 23 februarie 2021). Cu toate acestea, chiar presupunând că reclamantul ar fi sesizat Curtea cu capătul său de cerere în termenul de șase luni prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea consideră că acest capăt de cerere este inadmisibil, din motivele expuse în continuare.

60. În Hotărârea Iancu (citată anterior, pct. 46-60), după analizarea celor trei etape ale procesului decizional (pronunțarea, redactarea și semnarea deciziei), Curtea a hotărât că intervenția judecătorului care a semnat decizia, în conformitate cu art. 406 din Codul de procedură penală, în locul unui judecător care s-a pensionat imediat după pronunțarea deciziei, nu a avut nicio consecință concretă asupra rezultatului cauzei și nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

61. În speță, Curtea observă că, în mod similar Cauzei Iancu, citată anterior (pct. 47), judecătorii care au pronunțat decizia în litigiu nu fuseseră înlocuiți înainte de deliberări și de pronunțarea hotărârii în cauză, precum și că redactarea acestei decizii a fost delegată, în conformitate cu legislația națională, unui magistrat-asistent care a participat la procedură (Iancu, citată anterior, pct. 48). De asemenea, judecătorul M.I. se afla în imposibilitatea de a semna decizia în litigiu și niciun alt judecător nu a reluat examinarea cauzei în locul său, astfel încât nu a existat nicio modificare în compunerea completului de judecată, cu

excepția semnării deciziei respective de către un alt judecător, în locul judecătorului care se pensionase. Chiar presupunând că principiul nemijlocirii s-ar aplica în speță, Curtea constată că reclamantul nu a prezentat niciun fapt sau argument de natură să o convingă să ajungă, în prezenta cauză, la o concluzie diferită de cea la care a ajuns în Cauza Iancu.

62. Prin urmare, Curtea consideră că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție (...)

65. Curtea constată că nu trebuie să fie acordată nicio sumă cu acest titlu.

Hotărârea Curții:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere formulat în temeiul art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, cu privire la imposibilitatea de a obține audierea unui martor al acușării, și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție”.

**O.U.G. NR. 64/2022 PRIVIND AJUSTAREA PREȚURILOR
ȘI A VALORII DEVIZELOR GENERALE
ÎN CADRUL PROIECTELOR FINANȚATE
DIN FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE**

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Sumar
<p>Ordonanța de urgență a Guvernului (O.U.G.) nr. 64/2022 privind ajustarea prețurilor și a valorii devizelor generale în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile</p> <p>(M. Of. nr. 472 din 11 mai 2022)</p>	<p><i>Prezenta O.U.G. reglementează unele măsuri pentru ajustarea prețurilor necesare actualizării costurilor investiției în contractele de achiziție publică/contractele sectoriale/acordurile-cadru, precum și în alte categorii de contracte, respectiv pentru ajustarea devizelor generale de investiții în cadrul contractelor de finanțare care au asigurate sursele financiare parțial sau integral din fonduri externe nerambursabile.</i></p>

În M. Of. nr. 472 din 11 mai 2022 s-a publicat **Ordonanța de urgență a Guvernului (O.U.G.) nr. 64/2022 privind ajustarea prețurilor și a valorii devizelor generale în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile.**

Vă prezentăm, în continuare, cele mai importante dispoziții regăsite în respectivul act normativ.

Structura

- **Capitolul I:** *Prevederi generale*
- **Capitolul II:** *Prevederi referitoare la procedurile de încheiere a actelor adiționale la contractele de achiziție*
- **Capitolul III:** *Prevederi referitoare la încheierea de acte adiționale la contractele de finanțare*

- **Capitolul IV:** *Prevederi referitoare la determinarea valorii ajustărilor de preț ale contractelor de achiziție*

- **Capitolul V:** *Ajustarea prețurilor în cadrul devizelor generale de investiții, precum și a modificării valorii contractelor de finanțare*

- **Capitolul VI:** *Formula de ajustare a prețurilor pentru documentațiile de atribuire care urmează a fi publicate pentru proiectele de infrastructură de transport de interes național sau european, infrastructură majoră de apă-apă uzată și deșeuri*

- **Capitolul VII:** *Dispoziții tranzitorii și finale*

ANEXA nr. 1: Indicii de cost în construcții, total, prognozați de Comisia Națională de Strategie și Prognoză în luna de referință, pentru anii 2021, 2022, 2023, 2024 și 2025

ANEXA nr. 2: Indicii valorii unitare - total, la import, trimestrial și mediu anual, publicați de Institutul Național de Statistică

ANEXA nr. 3: Indicii prețului de consum total, publicați de Institutul Național de Statistică

ANEXA nr. 4: ICC_{ptr} - Indicele de cost în construcții total, pentru luna „n”, în funcție de luna de referință, prognozat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză

ANEXA nr. 5: Recalcularea valorii estimate în prețuri 2022 și a rezervei de ajustare a prețurilor pentru anii 2022-2023

Art. 1

(1) Prezenta ordonanță de urgență reglementează unele măsuri pentru ajustarea prețurilor necesare actualizării costurilor investiției în contractele de achiziție publică/contractele sectoriale/acordurile-cadru, precum și în alte categorii de contracte, respectiv pentru ajustarea devizelor generale de investiții în cadrul contractelor de finanțare care au asigurate sursele financiare parțial sau integral din fonduri externe nerambursabile.

(2) Prezenta ordonanță de urgență reglementează metodologia de ajustare a prețurilor în vederea restabilirii echilibrului contractual în cadrul contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru, precum și al altor categorii de contracte.

(3) Costurile investițiilor pentru proiectele de infrastructură publică, respectiv devizele generale de investiții pentru proiectele a căror procedură de atribuire nu a început sau pentru cele ale căror proceduri de atribuire sunt reluate se pot actualiza cu indicii de cost în construcții total, utilizând ca an de referință anul 2022.

(...)

Art. 8

(1) Modificarea prețului contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/acordurilor-cadru prevăzute la art. 1 se încadrează în prevederile art. 221 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare,

respectiv în prevederile art. 238 din Legea nr. 99/2016, cu modificările și completările ulterioare, fără să depășească 50% din prețul inițial al contractului de achiziție publică/contractului sectorial/acordului-cadru, potrivit notei justificative prevăzute la art. 10 lit. a).

(2) În cazul în care se efectuează majorarea prețului contractului de achiziție publică/contractului sectorial/acordului-cadru prin mai multe modificări succesive, potrivit dispozițiilor art. 221 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, respectiv prevederilor art. 237 alin. (1) și art. 238 din Legea nr. 99/2016, cu modificările și completările ulterioare, valoarea cumulată a modificărilor contractului, inclusiv cele aferente prezentei ordonanțe de urgență, nu va depăși 50% din prețul inițial al contractului de achiziție publică/contractului sectorial/acordului-cadru.

(3) Modificarea valorii contractelor de lucrări și/sau, după caz, a contractelor de produse pentru beneficiarii privați care aplică prevederile Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1.284/2016 nu poate depăși 50% din valoarea prețului inițial al contractului de achiziție, potrivit notei justificative prevăzute la art. 10 lit. a).

(...)

Art. 12

(1) Autoritățile de management ale programelor operaționale/naționale, respectiv autoritățile responsabile de implementarea PNDR și AR FAMI-FSI, încheie acte adiționale la contractele de finanțare pentru majorarea valorii eligibile și/sau, după caz, a valorii neeligibile a cheltuielilor aferente unui proiect, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) beneficiarul fondurilor externe nerambursabile a utilizat cel puțin 75% din valoarea eligibilă alocată prin contractul de finanțare, cu excepția proiectelor finanțate prin PNDR, în cazul căruia procentul se stabilește în conformitate cu procedurile interne aprobate prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale. Pentru proiectele care sunt structurate în faze/etape, procentul de 75% se va raporta la valoarea eligibilă a fazei/etapei;

b) beneficiarul fondurilor externe nerambursabile a constituit rezerva de implementare a contractelor de achiziție, în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență;

c) beneficiarul fondurilor externe nerambursabile a solicitat încheierea de act adițional la contractul de finanțare;

d) beneficiarul fondurilor externe nerambursabile demonstrează că a parcurs etapele prevăzute de prezenta ordonanță de urgență pentru încheierea actelor adiționale la contractele de achiziție, potrivit prevederilor art. 10, și prezintă documente în acest sens, în caz contrar, cheltuiala beneficiarului aferentă rezervei

de implementare devenind neeligibilă. Recuperarea cheltuielilor care devin neeligibile se realizează în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare;

e) nu sunt afectați indicatorii de realizare și rezultat al proiectelor, respectiv nu sunt afectați indicatorii de monitorizare a proiectelor finanțate prin PNDR;

f) costurile inițiale ale investițiilor împreună cu ajustarea de preț a contractelor de achiziție nu determină influențe majore asupra sustenabilității financiare a proiectelor, acolo unde este cazul. În aceste situații beneficiarii fondurilor externe nerambursabile vor reface analizele cost-beneficiu ale proiectelor cu luarea în considerare a ajustărilor de preț din care va rezulta că valoarea netă actualizată și/sau, după caz, rata internă de rentabilitate nu devin negative sau nu sunt în măsură să afecteze major sustenabilitatea financiară a proiectelor.

(2) În situația contractelor de finanțare care cuprind clauze exprese de interzicere a modificării valorii eligibile se vor putea încheia acte adiționale de majorare a valorii eligibile numai pentru constituirea și reconstituirea rezervei de ajustare prevăzute de prezenta ordonanță de urgență chiar dacă această majorare conduce la depășirea valorii nerambursabile și/sau eligibile stabilite prin ghidurile solicitantului sau programele operaționale/naționale. Diferența de valoare peste valoarea cheltuielilor eligibile ale programelor operaționale după efectuarea de plăți în limita valorii de 100% a cheltuielilor eligibile ale programelor operaționale se suportă din bugetul de stat.

(3) Prin excepție, pentru proiectele finanțate din FEADR, prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, majorarea se va încadra în limitele valorii sprijinului public nerambursabil, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei C (2015) 3.508, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Autoritățile de management/AR FAMI-FSI au obligația de a parcurge procedurile legale în relația cu comitetele de monitorizare/directoare ale programelor operaționale/naționale și de a solicita, după caz, aprobarea acestor modificări. Prin excepție, pentru programele de cooperare teritorială europeană, actele adiționale se încheie în conformitate cu regulile specifice și în limita fondurilor disponibile alocate la nivelul programelor.

(5) Autoritățile de management/AR FAMI-FSI ale programelor operaționale/naționale au dreptul de a încheia acte adiționale la contractele de finanțare/decizii, în limitele aprobate pentru programele operaționale, potrivit art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, sau potrivit art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 11/2018 privind gestionarea fondurilor externe nerambursabile acordate României prin Cadrul financiar multianual

2014-2020, domeniul Afaceri interne, sau în condițiile alin. (6), cu încadrarea în creditele de angajament, aprobate anual cu această destinație, prin legile bugetare anuale.

(6) Prin excepție de la prevederile alin. (5), pentru proiectele finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, autoritățile responsabile cu implementarea PNDR sunt autorizate să încheie acte adiționale la contractele de finanțare a căror valoare poate determina depășirea alocării cu până la 130%, a sumelor alocate în euro, la nivel de program operațional din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, cu încadrarea în creditele de angajament aprobate anual cu această destinație prin legea bugetului, în limitele valorii sprijinului public nerambursabil din PNDR 2014-2020, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei C (2015) 3.508, cu modificările și completările ulterioare. În situația în care execuția bugetară este de 100% la nivelul măsurilor de intervenții ale programului operațional, cheltuielile efectuate pentru ajustarea de preț se suportă din bugetul de stat, bugetul local sau, după caz, din bugetul beneficiarului.

(...)

Art. 18

(1) În cazul în care ajustarea prevăzută la art. 17 se aplică achizițiilor directe, aplicarea formulei de ajustare prevăzute la art. 17 alin. (5), după caz, nu trebuie să conducă la o valoare a contractului egală cu sau mai mare decât pragul prevăzut la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, respectiv la art. 12 alin. (4) din Legea nr. 99/2016, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În cazul în care ajustarea prevăzută la art. 17 se aplică contractelor încheiate ca urmare a unei proceduri simplificate, aplicarea formulei de ajustare prevăzute la art. 17 alin. (5), după caz, nu trebuie să conducă la o valoare a contractului egală cu sau mai mare decât pragul prevăzut la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, respectiv la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 99/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 19

(1) Prevederile prezentului capitol se aplică revizuirii devizelor generale de investiții, a costului investiției, precum și a valorilor estimate aferente proiectelor de infrastructură implementate de beneficiarii fondurilor externe nerambursabile pentru care există încheiate contracte de finanțare/decizii de finanțare, a fost finalizată evaluarea cererilor de finanțare sau pentru proiectele care au aprobat formularul F1 – Fișa de fundamentare a proiectului propus la finanțare/finanțat, la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Revizuirea devizelor generale de investiții pentru proiectele de infrastructură prevăzute la alin. (1) se aplică pentru acele situații în care procedurile de atribuire nu au fost publicate, precum și pentru procedurile de atribuire care urmează a fi reluate.

(3) Revizuirea devizelor generale de investiții, respectiv revizuirea costului investițiilor pentru proiectele de infrastructură implementate de beneficiarii fondurilor externe nerambursabile se face utilizând indicii de cost în construcții total, potrivit anexei nr. 5.

(4) Costul investiției revizuit se obține prin aplicarea la valoarea inițială neactualizată a costului investiției, rezultată din valoarea cheltuielilor eligibile și/sau neeligibile a proiectelor, a indicatorilor de cost total în construcții, prevăzuți de prezenta ordonanță de urgență. Costul investiției revizuit poate conduce la modificarea valorii eligibile și/sau neeligibile a contractelor de finanțare/deciziilor de finanțare în conformitate cu prevederile art. 12.

Art. 30

Pentru procedurile de atribuire care se vor publica după data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, beneficiarii fondurilor externe nerambursabile pot include în documentațiile de atribuire a contractelor de lucrări care au ca obiect proiectele de infrastructură de transport de interes național sau european, infrastructură majoră de apă-apă uzată și deșeuri formula de ajustare a prețurilor prevăzută la art. 31.

Art. 31

(1) Formula de ajustare a prețurilor pentru situațiile prevăzute la art. 30 este următoarea:

$$V_{apl} = V_{pl} + (V_{sl} - V_{pl}) \times \text{Sigma}^{10_i=1} C_i \times I_{CCrci} / I_{CClrci}$$

cu condiția ca: $\text{Sigma}^{10_i=1} C_i = 1$,

unde:

V_{apl} - valoarea actualizată a plății solicitată de către contractant la data depunerii solicitării de plată;

V_{pl} - valoarea plății solicitată de către contractant la data depunerii solicitării de plată care nu face obiectul actualizării;

V_{sl} - valoarea situațiilor de lucrări neactualizată depusă la plată de către contractant conform graficelor de execuție;

C_i - ponderea elementului de cost semnificativ, stabilită în cadrul contractului;

I_{CCrci} - indicii de cost pentru materialele semnificative sau alte elemente de cost semnificative publicate periodic de Institutul Național de Statistică, valabile cu 60 de zile înainte de ultima zi din luna de referință „n” de depunere a situației de plată;

I_{CC}rci – indicele de cost pentru materialele semnificative sau alte elemente de cost semnificative publicate periodic de Institutul Național de Statistică, valabile cu 30 de zile înainte de data depunerii ofertei.

(2) Prin *element de cost semnificativ* se înțelege orice categorie de cost specifică de natura materialelor, manoperei, utilajelor, echipamentelor și a altor categorii de costuri de natură similară care dețin o pondere însemnată în valoarea proiectului de infrastructură și sunt strict necesare pentru implementarea acestuia.

(...)

Art. 38

Actelor adiționale, indiferent de obiectul lor, încheiate la contractele de finanțare pentru beneficiarii ai căror proiecte sunt finanțate din fonduri externe nerambursabile le sunt aplicabile prevederile legale referitoare la mecanismele cererilor de prefinanțare, mecanismele cererilor de plată și mecanismele cererilor de rambursare, precum și la cererile de fonduri definite în Hotărârea Guvernului nr. 48/2015 privind stabilirea sistemului de management și control în vederea gestionării fondurilor acordate României prin Cadrul financiar multianual 2014-2020, domeniul Afaceri interne, cu modificările și completările ulterioare, după caz.

O.U.G. NR. 195/2002 PRIVIND CIRCULAȚIA PE DRUMURILE PUBLICE – MODIFICĂRI (LEGEA NR. 134/2022)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (M. Of. nr. 670 din 3 august 2006; cu modif. și compl. ult.)	Legea nr. 134/2022 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (M. Of. nr. 477 din 13 mai 2022)	- <i>modifică</i> : art. 49 alin. (4), art. 50 alin. (1), art. 74.

În M. Of. nr. 477 din 13 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 134/2022 pentru modificarea O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice.**

Redăm, în cele ce urmează, modificările aduse respectivului act normativ.

Art. 49 alin. (4)

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, la art. 49, alin. (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) *Limitele maxime de viteză în afara localităților sunt:*

- a) *pe autostrăzi – 130 km/h;*
- b) *pe drumurile expres – 120 km/h;*
- c) *pe drumurile naționale europene (E) – 100 km/h;*
- d) *pe celelalte categorii de drumuri – 90 km/h.”*

Art. 50 alin. (1)

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **la art. 50, alin. (1) se modifică** și va avea următorul cuprins:

„Art. 50

(1) Vitezele maxime admise în afara localităților pentru categoriile de autovehicule prevăzute în anexa nr. 1 sunt următoarele:

a) 130 km/h pe autostrăzi, 120 km/h pe drumurile expres, 100 km/h pe drumurile naționale europene (E) și 90 km/h pe celelalte categorii de drumuri, pentru autovehiculele din categoriile A și B;

b) 110 km/h pe autostrăzi, 100 km/h pe drumurile expres, 90 km/h pe drumurile naționale europene (E) și 80 km/h pe celelalte categorii de drumuri, pentru autovehiculele din categoriile C, D și categoria D1;

c) 90 km/h pe autostrăzi, 85 km/h pe drumuri expres, 80 km/h pe drumurile naționale europene (E) și 70 km/h pentru celelalte categorii de drumuri, pentru autovehiculele din categoriile A1, B1 și C1;

d) 45 km/h, pentru tractoarele agricole sau forestiere și mopedele.”

Art. 74

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **la cap. V, secțiunea a 4-a, alcătuită din art. 74, se modifică** și va avea următorul cuprins:

„- SECȚIUNEA 4: Circulația pe autostrăzi și drumuri expres

Art. 74

(1) Pe autostrăzi sau pe drumurile expres este interzisă circulația pietonilor, a autovehiculelor cu gabarite sau mase depășite, fără autorizație specială de transport eliberată de administratorul drumului public, conform reglementărilor în vigoare, a vehiculelor cu tracțiune animală, a animalelor, a vehiculelor trase sau împinse cu mâna, a bicicletelor, trotinetelor electrice și mopedelor, a tractoarelor agricole sau forestiere și a mașinilor autopropulsate pentru lucrări agricole, precum și a vehiculelor care, prin construcție sau din alte cauze, nu pot depăși viteza de 50 km/h.

(2) De asemenea, pe autostrăzi sau pe drumurile expres sunt interzise învățarea conducerii unui vehicul, încercările prototipurilor de șasiuri și de autovehicule, manifestațiile, defilările, caravanele publicitare, antrenamentele și competițiile sportive de orice fel, precum și cortegiile.

(3) Se interzice circulația, oprirea sau staționarea autovehiculelor pe banda de urgență sau acostament, cu excepția cazurilor justificate, precum și a autovehiculelor cu regim de circulație prioritar.

(4) Circulația autovehiculelor destinate transportului public de persoane sau de mărfuri se efectuează, de regulă, numai pe banda marginală din partea dreaptă a autostrăzii sau a drumului expres, în sensul de mers.”

LEGEA NOTARILOR PUBLICI ȘI A ACTIVITĂȚII NOTARIALE NR. 36/1995 - MODIFICĂRI (LEGEA NR. 140/2022)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 237 din 19 martie 2018; cu modif. ult.)	Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022)	<i>- modifică: art. 106 alin. (5), art. 164 alin. (5);</i> <i>- introduce: art. 80 alin. (4¹), art. 138¹-138⁵, art. 164 alin. (6).</i>

În M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022 s-a publicat **Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative**, care modifică, printre alte acte normative, și **Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995**.

Vă prezentăm, în cele ce urmează, modificările și completările aduse Legii notarilor publici.

Art. 106 alin. (5)

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 106 alin. (5) se modifică** și va avea următorul conținut:

„(5) În cazul moștenitorului minor ori al persoanei care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, se citează ocrotitorul său legal și autoritatea tutelară.”

Art. 164 alin. (5)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **art. 164 alin. (5) se modifică** și va avea următorul conținut:

„(5) Organizarea și funcționarea registrelor prevăzute la alin. (1) lit. a)-d), f) și g), precum și procedura de înscriere și consultare a acestora se stabilesc prin decizie a Biroului executiv al Consiliului Uniunii.”

Art. 80 alin. (4¹)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 80, după alin. (4) se introduce** un nou alineat, **alin. (4¹)**, cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care la încheierea actului sau la îndeplinirea procedurii notariale participă, în condițiile legii, o persoană care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, notarul public asigură informarea și lămurirea persoanei ocrotite, în modalități adaptate stării acesteia, despre efectele încheierii actului sau, după caz, ale îndeplinirii procedurii notariale, precum și despre utilitatea și gradul de urgență al acestora. Dacă apreciază necesar, notarul public poate acorda un termen pentru încheierea actului sau îndeplinirea procedurii notariale, în vederea informării corespunzătoare a persoanei ocrotite.”

Art. 138¹-138⁵**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, la cap. V, **după art. 138 se introduce** o nouă secțiune, secțiunea a 7¹-a, cuprinzând **art. 138¹-138⁵**, cu următorul cuprins:

„SECȚIUNEA 7¹: Procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice
Art. 138¹

(1) În vederea numirii unui asistent pentru încheierea actelor juridice, majorul formulează, împreună cu persoana care urmează a fi numită în această calitate, o cerere către notarul public competent, care cuprinde datele de identificare a solicitanților și motivele pe care se întemeiază cererea.

(2) La cerere se anexează un inventar sumar al bunurilor majorului, precum și, dacă este cazul, orice alte documente relevante pentru soluționarea cererii.

(3) La primirea cererii, notarul public fixează termen pentru soluționarea acesteia și o comunică din oficiu, în copie, unei persoane din familia majorului, pentru ca aceasta să poată formula obiecții. Majorul care solicită numirea asistentului poate solicita și citarea unei persoane cu care conviețuiește, chiar dacă aceasta nu îi este rudă. De asemenea, notarul public poate să accepte ca la soluționarea cererii să participe orice altă persoană interesată, dacă majorul care solicită numirea asistentului nu se împotrivesc.

Art. 138²

(1) Cererea se soluționează cu ascultarea majorului, în prezența persoanei care urmează a fi numită în calitate de asistent.

(2) *Notarul public verifică dacă majorul înțelege semnificația cererii formulate și dacă acesta poate să își exprime dorințele și preferințele.*

Art. 138³

(1) *Soluționarea cererii se face prin încheiere motivată.*

(2) *În cuprinsul încheierii se vor arăta operațiunile efectuate pentru soluționarea cererii, documentele avute în vedere la soluționarea acesteia, precum și persoanele care au intervenit în cursul procedurii.*

(3) *Încheierea cuprinde datele de identificare a majorului și a asistentului, precum și durata pentru care a fost numit asistentul.*

(4) *Măsura asistenței poate fi reînnoită, urmând procedura prevăzută în prezenta secțiune, pentru o perioadă ce nu poate depăși 2 ani.*

Art. 138⁴

(1) *Încheierea se comunică majorului și asistentului acestuia. Încheierea, însoțită de copiile documentelor anexate cererii de numire a asistentului, se comunică autorității tutelare, de către notarul public, cel mai târziu în ziua următoare încheierii procedurii.*

(2) *Numirea asistentului și încetarea asistenței se înregistrează în Registrul național de evidență a măsurilor de sprijin și ocrotire luate de notarul public și instanța de tutelă, ținut în acest scop de Uniune.*

Art. 138⁵

(1) *Notarul public respinge cererea în următoarele situații:*

a) *există îndoieli serioase cu privire la înțelegerea, de către major, a semnificației cererii formulate;*

b) *există îndoieli serioase cu privire la posibilitatea exprimării, de către major, a dorințelor și preferințelor sale;*

c) *există elemente care dau naștere în mod serios temerii că majorul va suferi un prejudiciu prin numirea asistentului;*

d) *un membru al familiei majorului sau o altă persoană interesată formulează obiecții cu privire la numirea asistentului;*

e) *asistentul nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru numirea sa.*

(2) *Dispozițiile art. 138⁴ alin. (1) rămân aplicabile.*

(3) *Împotriva încheierii de respingere a cererii, majorul sau cel indicat în cerere pentru a fi numit asistent poate formula plângere la instanța de tutelă în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința majorul care a solicitat numirea asistentului, în termen de 30 de zile de la comunicarea încheierii de respingere.*

(4) *Plângerea se soluționează prin încheiere, care nu este supusă niciunei căi de atac."*

Art. 164 alin. (6)

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **la art. 164, după alin. (5) se introduce un nou alineat, alin. (6),** cu următorul cuprins:

„(6) *Înregistrarea și verificarea în registrul prevăzut la alin. (1) lit. g) sunt gratuite."*